

فصل چهارم

مهارت‌های اساسی مفاهمه یا ارتباط

مردم اکثراً با استفاده از کلمات یا اشارات مفاهمه نموده یا ارتباط برقرار می‌کنند. اما اطفال مدت‌ها قبل از آن که این مهارت‌ها را بیاموزند شروع به برقراری ارتباط می‌کنند.

مفاهمه یا ارتباطات زمانی اتفاق می‌افتد که:

- یک نفر پیامی می‌فرستد، و
- نفر دیگر پیام را دریافت کرده و پاسخ می‌دهد.

یک طفل کوچک با حرکت دادن بدن خود، ایجاد صداها و یا تغییر حالت چهره‌اش یک پیام را می‌فرستد. وقتی والدین حرکات او را درک نموده و به او پاسخ می‌دهند از قبل در حال مفاهمه هستند.

این طفل در حال فرستادن پیام‌هایی است که:

مهارت‌های اساسی مفاهمه زمانی که طفل نوزاد است، قبل از این که صحبت کردن یا اشاره کردن را یاد بگیرد، انکشاف می‌یابد. در این مدت می‌توانید به طفل خود کمک کنید تا یاد بگیرد که مفاهمه باعث می‌شود چیزهایی اتفاق بیافتد. ارتباط اساسی طفل شما را برای یادگیری صحبت کردن و استفاده از زبان اشاره آماده می‌کند.

این فصل به شما کمک می‌کند تا بفهمید طفل شما چگونه می‌تواند:

- نوبت بگیرد
- به شما توجه کند
- شما را درک کند
- از ژست‌ها استفاده کند
- صدا تولید کند

اطفال چگونه مفاهمه یا برقراری ارتباط را یاد می‌گیرند

اگرچه طفل از بدو تولد مفاهمه می‌نماید اما در ابتدا خودش متوجه نیست که این کار را انجام می‌دهد. او بدن خود را حرکت می‌دهد، صداهایی تولید می‌کند یا نظر به احساسی که دارد ظاهر چهره اش را تغییر می‌دهد. طور مثال، ممکن است به دلیل احساس گرسنگی یا از این که خود را تر نموده است، گریه کند. او به آهستگی می‌بیند که پیام‌هایش موجب اتفاقاتی می‌شود. وقتی گریه می‌کند، یکی می‌آید تا بفهمد چه مشکلی دارد. وقتی او لبخند می‌زند، افراد پاسخ می‌دهند. بنابراین او برای این که چیزهایی تحقق یابد شروع به ارسال پیام می‌کند.

مفاهمه یا ارتباط ابزار نیرومندی است جهت به دست آوردن آن چه می‌خواهیم یا نیاز داریم و درک آنچه دیگران می‌خواهند یا نیاز دارند. شما می‌توانید با پاسخ دادن به حرکات، صداها و نگاه‌های چهره‌اش به طفل کمک کنید تا ارتباط برقرار کند. این کار به او کمک می‌کند تا بفهمد که عملکردها و اقداماتش بر دیگران تأثیر می‌گذارد.

اجازه دهید که طفل شما نوبت بگیرد

نوبت گرفتن به طفل شما کمک می‌کند تا مهارت‌های ارتباط دوجانبه را انکشاف دهد. وقتی او بزرگتر می‌شود، این کار به او کمک می‌کند تا یاد بگیرد که چگونه با دیگران گفتگو کند.

در اینجا مادر کواما، هولاً کمک می‌کند تا ارتباط شروع گردد:

چهره هولاً نشان می‌دهد که او سوالی می‌پرسد.

اگر شما بتوانید این داد و گرفت را بین خود ادامه دهید، طفل شما بیشتر خواهد آموخت.

وقتی کواما آماده بود، هولاً توپ را
به طرفش لول می‌دهد.

طورمثال، هولاً صبر می‌کند تا کواما به طرفش
ببیند. او با بالا انداختن ابروها، لبخند زدن و
تکان دادن توپ کواما را علاقمند می‌سازد.

... و توپ را دوباره به طرفش
لول می‌دهد.

کواما توپ را دوباره به طرف
هولاً لول می‌دهد. مادر خنده
می‌کند و کف می‌زند.

حالا کواما می‌داند که چه کاری انجام دهد. او و مادرش نوبت می‌گیرند.

سپس هولاً بازی را تغییر می‌دهد تا توجه کواما را حفظ
کند. او توپ را داخل یک جعبه پنهان می‌کند. به چهره
هولاً توجه کنید. اگر شما بدون استفاده از کلمات بخواهید
بپرسید که "توپ کجاست؟"، چهره شما چگونه خواهد
بود؟

بازهم وقتی کوالا توپ را پیدا
می‌کند، هولاً لبخند زده و کف
می‌زند.

هولاً منتظر است درحالی که
کواما به طرف جعبه می‌خزد.

طوری که در تصاویر می‌بینید، ارتباط اولیه یا مفاهمه اساسی زمانی شروع می‌شود که طفل هنوز بسیار کوچک
است. ارتباط لازم نیست شامل کلمات باشد.

برای تشویق طفل تان به بازی نوبت گرفتن

هر دفعه که به بازی نوبت گرفتن را با طفل خود شروع می‌کنید، متفاوت خواهد بود. در اینجا چند رهنمود کلی برای موفقیت در بازی نوبت گرفتن وجود دارد. برای شروع:

- توجه طفل خود را جلب کنید و به او بفهمانید که آماده بازی هستید.

اگر طفل شما به هیچ طریقی پاسخ نمی‌دهد، سعی کنید او را متوجه سازید، مانند لمس نمودن بازویش، تا به او خاطرنشان گردد که نوبت اوست.

- اجازه دهید طفل شما نوبت اول را بگیرد. سپس می‌توانید به آنچه که او علاقه دارد پاسخ دهید. اما اگر مجبور باشید که مدت طولانی انتظار بکشید، پیش قدم شوید و خودتان بازی را آغاز کنید.

قبل از این که نوبت بعدی خود را بگیرید، صبر کنید تا توجه طفل را به طرف خود داشته باشید. سپس سعی کنید به همان میزانی که طفل شما در نوبت خود وقت گرفته است، وقت بگیرید.

- طفل شما خواهد فهمید که شما متوجه عمل او شده و آن را پسندیده اید. او اکنون سعی خواهد کرد دوباره از آن عمل برای دریافت پاسخ استفاده کند. هنگامی که طفل شما با اجرای یک صدا یا یک اشاره مثبت بگیرد، خواهد خواست تا صداها یا اشارات بیشتری تولید کند.

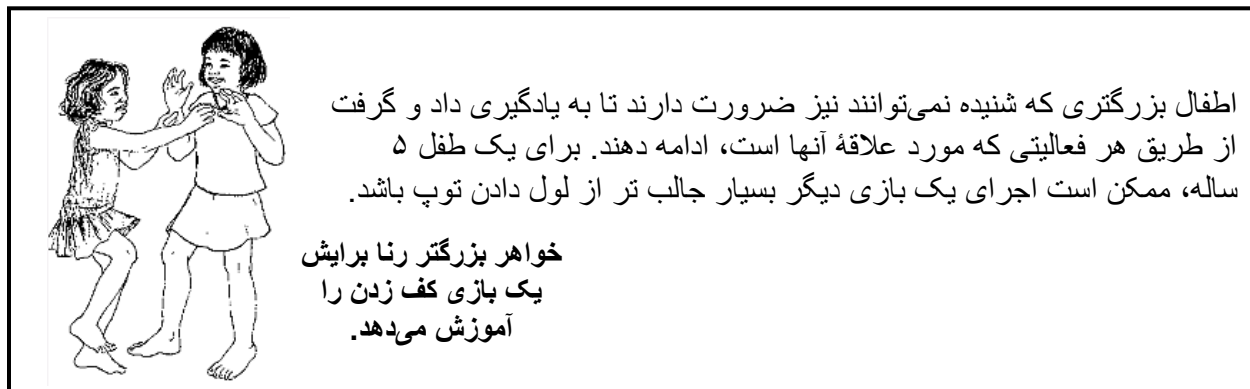
هنگامی که به طفل خود پاسخ می‌دهید، سعی کنید تا:

- صداها یا عملکردهای او را کاپی کنید (اگر او بگوید "گا...گا" شما هم بگویید "گا...گا").
- چیزهایی را که او علاقه دارد دوام دهید (لول دادن دوباره توپ به طرفش).
- به چیزی که او انجام داده است علاوه کنید (مانند متوجه ساختن او برای پیدا کردن توپ)، تا توجه او حفظ شود و برایش کمک شود که روش‌های جدید بازی را بیاموزد.

به طفل خود اجازه دهید که هر وقت می‌خواهد بازی را توقف دهد. در ابتدا، بازی نوبت گرفتن ممکن یک یا دو دقیقه دوام کند. اما بزودی طفل شما خواهد خواست که وقت طولانی تری برای بازی نوبت گرفتن وقت بیشتری بگیرد.

اطفال همزمان با رشد خود، نوبت بیشتری خواهند گرفت.

آماده کردن طفل برای استفاده اشارات و صحبت کردن

در حالی که طفل می‌آموزد که مفاهیم یا ارتباط می‌تواند بعضی اتفاقات را رقم بزند، می‌توانید به او کمک کنید تا کلمات و اشارات را بفهمد. این او را برای استفاده از اشارات و صحبت کردن آماده می‌کند. برای فهمیدن کلمات و اشارات، ابتدا باید یاد بگیرد که به آنها توجه کند و بیاموزد که کلمات و اشارات دارای معانی هستند. مراجعه شود به فصل ۸ و فصل ۹ در مورد پیشنهادهایی که به طفل شما کمک می‌کند تا معنی اشارات و کلمات را بیاموزد و یاد بگیرد که چگونه از اشارات و کلمات خودش استفاده کند.

طفل خود را تشویق کنید تا از حرکات دست استفاده کند

استفاده از ژست‌ها برای یک طفل طبیعی است. افراد ناشنوا و شنوا هر دو از حرکات دست‌ها، بدن و چهره خود هم یکجا با کلمات و هم بدون کلمات، عباراتی را برای تفهیم موارد زیادی استفاده می‌کنند. این حرکات را ژست می‌گویند. ما برای گفتن "خدا حافظ" دست خود را تکان می‌دهیم و برای گفتن "نه" سر خود را تکان می‌دهیم.

در اینجا برخی ژست‌هایی آمده است که توسط مردم استفاده می‌شود:

این مرد جواب می‌دهد که او نمی‌فهمد.

این طفل به مادرش می‌گوید که چیزی می‌خواهد.

استفاده از ژست‌ها و اشارات مانع از آن نمیشود که طفل صحبت کردن را یاد بگیرد. ژست‌ها به آمادگی طفل برای استفاده از اشارات و صحبت کردن کمک می‌کنند. با استفاده از آنها او یاد می‌گیرد که پیام‌های خاص را ارسال نماید. طور مثال، او یاد می‌گیرد که با تکان دادن سرش، واضح می‌سازد که او نمی‌خواهد کاری را انجام دهد.

وقتی با فرزندتان هستید، از او انتظار داشته باشید که از حرکات، اشارات یا صداها استفاده کند. طفل شما باید یاد بگیرد که کلمات یا اشارات او مهم هستند و مردم به مفاهمه او واکنش نشان می‌دهند.

- برای فرستادن پیام به فرزندتان بیشتر اوقات از ژست‌ها استفاده کنید.

مادربزرگ نیتوس از یک ژست و کلمه هر دو استفاده می‌کند.

عمه سونیل از یک ژست استفاده می‌کند.

- از آن حرکات دست استفاده کنید که طفل شما قبلاً از آن برای مفاهمه کار می‌گیرد. بسیاری از اطفال برای نام‌گذاری اشیاء، افراد یا فعالیت‌ها از حرکات دست استفاده می‌کنند. اگر این حرکات را تماشا کنید، شما و اعضای خانواده شما می‌توانید "اشارات خانوادگی" را ایجاد کنید، طور مثال:

داود حرکت پرواز را انجام می‌دهد تا به پرنده نام بگذارد.

داود به پرنده اشاره می‌کند.

مادر داود حرکت او را یکجا با کلمه استفاده می‌کند.

این اشارات برای برقراری ارتباط اعضای خانواده با یکدیگر بسیار مفید است اما ممکن است دیگر افراد آنها را نفهمند. صفحه ۹۰ را برای معلومات بیشتر در مورد اشارات خانگی ببینید.

- بازی‌هایی را انجام دهید تا طفل یاد بگیرد که اشاره کند.

- تصویری از همه اعضای خانواده و غذاهایی که معمولاً فرزندتان می‌خورد، وسایلی که دوست با آن‌ها بازی می‌کند و لباس‌هایی که می‌پوشد، ترسیم کنید. او را تشویق کنید تا به آنچه نیاز دارد اشاره کند.

- به طفل خود کمک کنید تا با استفاده از ژست‌ها نشان دهد که چه احساسی دارد. او ممکن است ژست‌های شما را به خاطر آورده و آنها را کاپی کند.

با اشارات خانه مفاهمه کنید

وقتی خانواده‌ی دارای یک طفل ناشنوا باشد، ژست‌ها به آنها کمک می‌کند تا با یکدیگر به مفاهمه یا ارتباط آغاز کنند. اما مردم به روش‌های کامل‌تری نسبت به ژست‌ها برای برقراری ارتباط یا مفاهمه نیاز دارند. خانواده‌ها اغلب برای بیان خود و برقراری ارتباط با طفل ناشنوای خود از "اشارات خانگی"، حرکات دست و بدن استفاده می‌کنند. در اینجا یک مثال آمده است:

یک مرد مکزیکی با پسر ناشنوای ۶ ساله خود به روستایی رفت. وقتی پسر خواست به خانه خود برود، لباس پدرش را کش نمود. سپس از اشارات خانگی که خود و خانواده اش ساخته بودند، استفاده کرد.

این طفل لباس پدرش را کش می‌کند، با انگشت نشان می‌دهد و همچنان اشارات خانگی را استفاده می‌کند ("سوار شدن قاطر" و "لطفا").

این کار برایش کمک می‌کند که نسبت به صرف استفاده از ژست‌ها، مفاهمه بیشتری داشته باشد.

ساختن و استفاده از اشارات خانگی برای خانواده‌هایی که اطفال ناشنوا بوده یا اطفالی دارند که به خوبی شنیده نمی‌توانند، طبیعی است. سایر افراد ناشنوا یا شنوا احتمالاً اشاراتی را که شما ایجاد کرده اید درک خواهند کرد اما شما می‌توانید آنها را با دوستان خود به اشتراک بگذارید، همانطور که این کار را برای اعضای خانواده کرده اید.

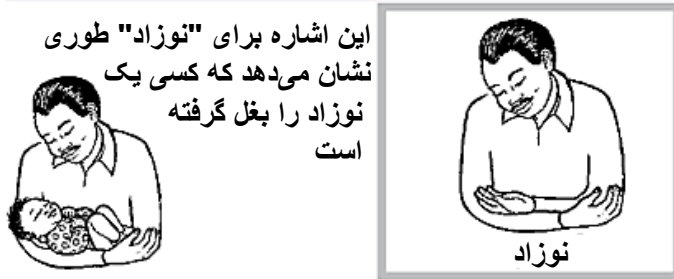
احتمالاً طفل شما و خانواده شما در حال حاضر از حرکات و اشارات خانگی استفاده می‌کنند. ادامه این کار منطقی است. حتی اگر اشارات خانگی زبان کاملی را نساخته باشند می‌توانند برای بیان نظریات ساده بسیار مفید بوده و شروع خوبی برای برقراری ارتباط یا مفاهمه باشند. برای یادگیری بیشتر در مورد آموزش زبان اشاره که در محل زندگی شما رایج است به طفل تان، فصل ۸ را ببینید.

ساختن اشارات خانگی

ساختن اشارات می‌تواند دلچسپ باشد. به یاد داشته باشید این کار به زمان و حوصله مندی نیاز دارد. اما وقتی شما و فرزندتان شروع به درک یکدیگر کنید، پاداش‌های بزرگی به همراه خواهد داشت. در چند صفحه بعدی نظریاتی برای ساخت اشارات ارائه می‌شود. می‌توانید آنها را مطابق با ژست‌ها، سنت‌ها و زبان موجود در منطقه خودتان تغییر دهید. شما و خانواده شما نظریات زیاد برای ایجاد اشارات خانگی خودتان خواهید داشت.

در اینجا چند پیشنهاد است که شما را برای شروع کمک می‌کند:

۱. سعی کنید اشارات را شبیه چیزها یا اعمالی بسازید که می‌خواهید آن را تفهیم کنید:

یک طفل از این اشاره برای نشان دادن خواهرش ماریا ساخته است که عینک می‌پوشد.

۲. اشاراتی را که طفل شما می‌سازد تماشا کنید و از آن استفاده نمایید. طور مثال اطفال زیادی برای نام گذاشتن افراد خانواده، اشاراتی می‌سازند.

۳. از شکل، وضعیت و حرکت دست برای ساختن اشارات مختلف استفاده کنید. طور مثال وقتی می‌خواهید اشاره نوشیدن از پیاله را بسازید، می‌توانید...

و یا، اگر می‌خواهید نوشیدن از دست را اشاره کنید، می‌توانید شکل دست‌های خود را این گونه بسازید:

دست خود را به شکل یک پیاله بیاورید. سپس دست خود را طوری حرکت دهد مانند این که از یک پیاله

۴. سعی کنید اشارات مشابهی برای اعمال یا چیزهایی که باهم هستند ایجاد کنید، طور مثال:

همچنان شما می‌توانید اشارات مشابهی برای متضادهای ایجاد کنید، مانند "تپله کردن" و "کش کردن".

پیاله را روی میز بگذار

۵. اشارات ساخته شده برای اشیاء، اعمال و نظریات را برای ایجاد جملات ترکیب کنید. طفلی که یاد می‌گیرد نظریه‌ها را کنار هم قرار دهد، مهارت‌های کامل‌تری برای مفاهیم انکشاف می‌دهد.

مثال‌هایی از اشارات

این اشارات از زبان اشاره آمریکایی است. ممکن است شما نظریات مفیدی برای ایجاد اشارات خانگی خود از این اشارات یکجا با اشارات دیگری که در مناطق شما رایج است، پیدا کنید. این مثالها همچنان نشان می‌دهد که یک طفل برای مفاهیم یا ایجاد ارتباط به انواع مختلف اشارات نیاز دارد.

اشارات برای افراد

<p>زن</p>	<p>مادر</p>	<p>خواهر</p>	<p>از او، از آنها، از شما</p> <p>اشاره مستقیم به طرف شخص</p>
<p>مرد</p>	<p>پدر</p>	<p>برادر</p>	<p>از ما</p>

اشارات برای اشیاء

<p>آب</p>	<p>نان</p>	<p>پول</p>	<p>مرغ</p>	<p>تابلو</p>
<p>خانه</p>	<p>قریه، جامعه</p>	<p>مکتب</p>	<p>مستراح</p>	<p>بوت و چپلی</p>

اشارات توصیفی

<p>خوش</p>	<p>قهر</p>	<p>خوب، پاک</p>	<p>کتیف</p>	<p>تشنه</p>
<p>گرم</p>	<p>سرد</p>	<p>ناشنوا</p>	<p>سرخ</p>	<p>آبی</p>

این اشارات همچنان نشان می‌دهند که چطور هر اشاره می‌تواند تغییر یابد و با اشارات دیگر ترکیب یابد تا یک معنی متفاوت ایجاد کند.

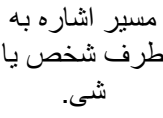

اشارات عملکردها

در مورد اجرای چیزی		در مورد فکر کردن		در مورد ارتباط به دیگران	
شروع 	توقف 	فهمیدن 	فراموشی 	دوست داشتن 	عشق
استفاده 	قدم زدن 	قدم زدن 	نخواستن 	کمک 	بازی

اشارات سوالیه

چی 	کجا 	چرا 	کی 	نه 	بله
--	---	---	---	--	---

اشارات در مورد مسیر

زیر 	داخل 	خارج 	به مسیر اشاره به طرف شخص یا شی. 	"توپ را به او ببینداز" توپ ببینداز به او
--	---	---	---	--

اشارات در مورد زمان

آینده 	"باران خواهد بارید" باران اشاره به آینده 	گذشته 	"باران بارید" باران اشاره به گذشته
حال 	"باران می بارد" باران اشاره به حال 	روز 	شب

طفل خود را تشويق كنيد تا صداهايي توليد كند

اطفال در سنين كم شروع به استفاده از حرركات دست و ژست‌ها مي‌كنند و اينها مي‌توانند پايه و اساس انكشاف مفاهيمه يا برقراري ارتباط و زبان اشاره شود. اطفال همچنان در سنين كم شروع به ايجاد صداها مي‌كنند و اين صداها نيز مي‌توانند اساس مفاهيمه و انكشاف زبان گفتاري شوند.

طفل شما نياز دارد تا بياموزد كه يك شخص با استفاده از لب‌ها، زبان، تنفس و اهتزازات در گلو و بيني صداها را ايجاد مي‌كند.

به طفل بياموزيد كه صداها را در بدن خود چگونه احساس مي‌كند، چگونه تنفس خود را كنترول مي‌كند و چگونه دهن و زبان خود را شكل مي‌دهد تا صداهاي مختلف ايجاد شود.

همانطور كه فعاليت‌هاي زير را انجام مي‌دهيد، طفل خود را تشويق كنيد تا از شما تقليد نمايد. براي يك طفل ناشنوا يادگيري توليد صداها مشكل بوده مي‌تواند. بنابراين وقتي او اين كار را انجام مي‌دهد، براي شما بفهمانيد كه كار مهمي را انجام داده است.

- طفل خود را روي سینه خود دراز بکشید. در روز اول همانطور كه بصورت عادي نفس مي‌کشید به او اجازه دهید تا حرركات سینه شما را احساس كند، بدون اين كه صحبت كنيد.

سپس صحبت كنيد يا آواز بخوانيد، بگذاريد طفل شما حرركات مختلف سینه شما را احساس كند.

او را تشويق كنيد تا هوای تنفس را كه از دهن شما خارج مي‌شود، احساس كند.

- با صدای طبیعی، از فاصله نزدیک (حدود ۸ سانتی متر یا ۳ انچ) به گوش طفل خود صحبت كنيد. صحبت كردن در اين فاصله نزدیک باعث مي‌شود شنيدن صداها آسانتر شود. طفل شما همچنان در هنگام صحبت كردن هوای تنفس شما را احساس مي‌كند.

• صداهایی تولید کنید که دیدن آنها روی لب‌های شما آسان باشد و آنها را اغلب روزانه تکرار کنید.

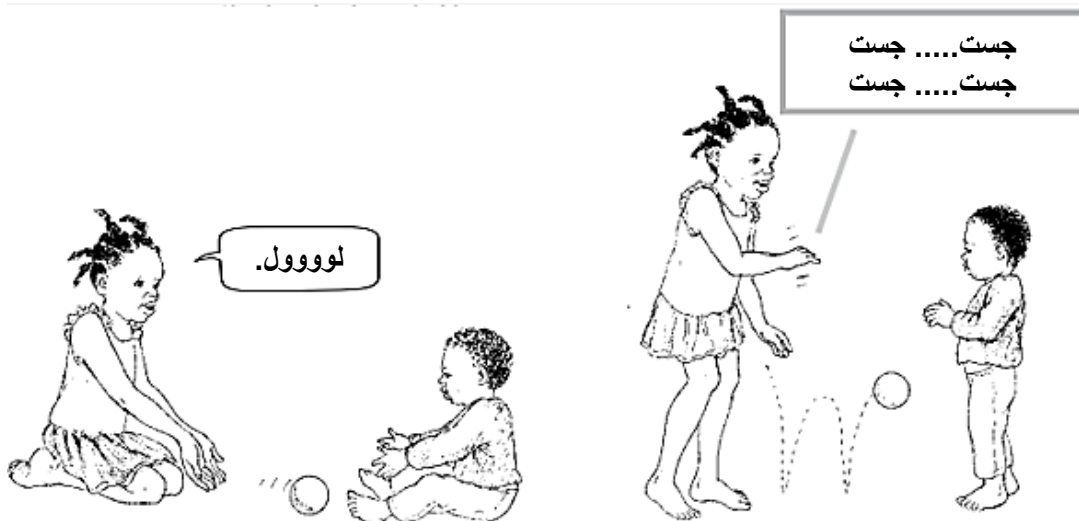
• سعی کنید یک صدا را با یک شی تطابق دهید.

• **طفل خود را وقتی یک صدا را تولید می‌کند یا یک کلمه را می‌گوید، ستایش کنید.**

• سعی کنید اندازه یک اشاره با یک حرکت مطابقت داشته باشد...

...و یا طول یک کلمه با یک حرکت

با تمجید و ستایش طفل خود به محض این که صدایی تولید کرد یا کلمه گفت، او را تشویق نمایید تا صدا ایجاد کند. ستایش کوچک کافی است- می‌توانید از لبخند به عنوان تمجید استفاده کنید. یا به گوش خود اشاره کنید و

بگویید: "شنیدم". یا سر تکان دهید یا بگویید: "بلی". به یادداشته باشید، برای او بسیار دشوار است که یاد بگیرد چگونه واضح صحبت کند و با استفاده از کلمات گفتاری مفاهمه نماید.

در اینجا ۳ طریق برای نشان توجه به صداهای طفل تان آمده است:

- از او تقلید کنید و نشان دهید که از تقلید کردن از او لذت می‌برید. طورمثال، اگر طفل شما گفت "او و و"، شما هم این کار را انجام دهید و منتظر بمانید تا ببینید او دوباره اینکار را انجام می‌دهد یا خیر.
- می‌توانید به صدای او طوری پاسخ دهید که انگار شروع یک مکالمه است. سعی کنید بفهمید که طفل شما در مورد چه می‌خواهد مفاهمه کند و به آن پاسخ دهید.

- می‌توانید در مورد آنچه که در حال برقراری ارتباط است از او سوال کنید. این کار او را تشویق می‌کند تا مکالمه را شروع کند. علاوه براین، پرسیدن سوال راه خوبی برای تشویق او می‌باشد تا از شما سوال بپرسد.

وقتی مهارت‌های اساسی مفاهمه یا ارتباط در طفل شما انکشاف یافت، برای آموزش زبان آماده خواهد بود. برای معلومات بیشتر در مورد یادگیری زبان به فصل ۷ و برای معلومات بیشتر در مورد یادگیری زبان اشاره به فصل ۸ و برای معلومات بیشتر در مورد یادگیری زبان گفتاری به فصل ۹ مراجعه کنید.